

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Wtorek, dnia 1 grudnia 1914 r.

WOJNA.

Sztab kaizera.

Z Haagi donoszą, że cesarz Wilhelm znów zamierza zmienić naczelnika swego sztabu.

Moltke jest tak cierpiący, że nie może powrócić do objęcia swych obowiązków, a wyznaczony na jego miejsce Falkenheim zdaje się nie zadawać Kaizera.

Miejsce Falkenheina ma zająć Mackense, który był z kronprincem w złych stosunkach, od czasu gdy ten dowodził „huzarami śmierci“.

Gdyby zatem von Mackense został naczelnikiem, wtedy w sztabie niemieckim nastąpił by jeszcze większy rozłam, z powodu niezadowolonia jakie wywołała ta nominacja w partii kronprincea.

Podstępny niemiecki.

PIOTROGROD. (T.A.P.) Marynarze niemieccy stale posiłkują się telegrafem iskrowym, celem przywabienia okrętów nieprzyjacielskich.

Dnia 18 listopada parowiec angielski „Ramasja“ przyjął telegram, wzywający go, aby ginącemu okrętowi spieszył na ratunek. Parowiec, zbliżając się do wskazanego miejsca, zauważył na horyzoncie sylwetkę okrętu wojennego. Kapitan odgadł pułapkę. Okręt angielski zmienił kierunek i zdołał uciec.

Zmuszając po tym fakcie wszystkie okręty do zachowania wielkiej ostrożności niemiecki sposób działania wyłącza możliwość udzielania w czasie właściwym pomocy w tych przypadkach, w których tonące okręty państw neutralnych i sprzymierzonych będą jej potrzebowały.

Nieudana misja.

BUKARESZT. (WAT.)— Opozycyjna „Epeca“ dowiaduje się z najwiarogodniejszego jak zapewnia źródła, o właściwych powodach niedawnej podróży hr. Tiszy do kwatery głównej. Według tych informacji, prezes ministrów węgierskich prosił cesarza Wilhelma o przysłanie kilku korpusów niemieckich dla obrony Węgier.

Cesarz, po dłuższym wahaniu, gotów już był przychylić się do tej prośby, wzamian jednak za to domagał się od rządu węgierskiego dalszych poważnych ustępstw na rzecz Rumunii.

Hr. Tisza nie mógł dać żadnych zobowiązań w tym kierunku, wobec czego misja jego nie dała pożądanego wyniku.

Dziennik dodaje, że ostatnie masowe poddawanie się węgrom pozostaje w związku z niepowodzeniem misji hr. Tiszy.

Konfiskaty tureckie.

BUKARESZT. (TAP.) — Z Konstantynopola donoszą: Twierdzą, że Porta przygotowuje prawo o instytucjach finansowych przedsiębiorstwach prywatnych i towarzystwach, należących do poddanych mocarstw trójporozumienia, które to prawo ma

na celu poddać te instytucje bezpośredniej kontroli rządu tureckiego, który postanowił zawiadnąć bankiem otomańskim, gdzie złożono kapitały francuskie i angielskie. Dochody towarzystw i przedsiębiorstw prywatnych będą wnoszone do banku otomańskiego.

Turcja aresztuje rosjan.

BUKARESZT. (TAP.)— Turecka rada ministrów powzięła następującą uchwałę:

„Twierdząc, że konsulowie tureccy w Rosji ulegają postępowaniu, sprzeciwiającemu się zasadom prawa międzynarodowego, rząd postanawia, że poddani rosyjscy tracą prawo do wyjazdu z Turcji. Mieszkający na wybrzeżu i w zabronionych okręgach wojennych zostaną wysłani do wewnętrznych prowincji Azji Mniejszej.

Konsulowie rosyjscy, aresztowani w Turcji, będą internowani w miejscowościach, wskazanych przez rząd dopóki konsulowie tureccy w Rosji nie otrzymają pozwolenia na wyjazd z Rosji. Poddani francuscy i angielscy także tracą prawo do wyjazdu.

Dla belgów to prawo zostało zachowane.

Prawa, uchwalane względem rosjan, rozciągają się na poddanych serbskich i czarnogórskich“.

Legjon polski.

Do legjonu polskiego, organizowanego w Warszawie, który trzy dni temu został wysłany na plac boju, zapisało się 127 osób, z których nie wszystkie jednak stawily się w chwili odjazdu. Legioniści warszawscy zaliczeni zostali do piechoty. Śród nich jest wiele osób z wyższm wykształceniem.

Komendantem kompanii warszawskiej jest p. Trojanowski, który ukończył politechnikę lwowską. Pan Gorczyński pozostał w Warszawie w celu zorganizowania drugiej kompanii.

W sobotę na murach Warszawy rozlepiono nowe plakaty z wezwaniem do stawiania w szeregi legionistów polskich.

Wraz z kompanią warszawską udano się na plac boju dwóch księży. Wszyscy legioniści odziani są w ciepłą odzież i zaopatrzeni są w bieliznę i ciepłe, futrzane buty.

Bomby z samolotów.

WASZYNGTON. (TAP.) Prezydent Stanów Zjednoczonych nieurzędowo zawiadomił przedstawicieli Stanów u rządów mocarstw walczących o swoim potępieniu rzucania bomb z samolotów na nieufortyfikowane miasta, w których mieszkają nie walczący.

Wojska portugalskie.

KOPENHAGA. (WAT.) W Aleksandrii wyładował znaczny oddział wojsk portugalskich celem wspólnej z Anglikami obrony kanału.

Starania państw amerykańskich.

WASZYNGTON. (TAP.) Argen-

tyna, Chili, Peru i Uruguay zwróciły się do Stanów Zjednoczonych z prośbą przyłączenia się do rokowań z mocarstwami, walczącymi w sprawie usunięcia okrętów wojennych z wód amerykańskich w celu zapewnienia swobody handlowi krajów amerykańskich między sobą. Brazylja rozpatruje zagadnienie podobnego wystąpienia. Ruch ma na celu usunięcie możliwych powodów tarcia między krajami amerykańskimi i mocarstwami w sprawach neutralności.

Upadek Przemyśla?

Według krążących pogłosek wśród sfer wojskowych forteca austriacka Przemyśl wraz z całym sztabem została wzięta przez wojska rosyjskie. Wraz z twierdzą dostało się do niewoli około 80,000 jeńców.

Dla powołanych na wojnę pedagogów.

PIOTROGROD (T. A. P.)—Zatwierdzono przedłożenie ministra oświaty co do wydania 325 tysięcy rubli na potrzeby osób personelu pedagogicznego prywatnych zakładów naukowych, utrzymujących się ze środków miejscowych na wydanie zapomóg tym, których wezwano do służby wojskowej z rezerwy, oraz ich rodzin.

Mowa tronowa króla rumuńskiego.

BUKARESZT (T. A. P.)—Król Ferdynand w towarzystwie następcy tronu przybył w południe do parlamentu i przeczytał mowę tronową, w której powiedział:

„Otwierając po raz pierwszy kolejną sesję parlamentu, wszystkimi myślami przenoszę się do wspomnień o moim ukochanym stryju, którego śmierć opłakują wszyscy. Król Karol przez swoją mądrość, cnoty i nieprzerwaną pracę, poświęconą dobru ogólnemu, wpisał do historii kraju naszego najświetniejsze stronnice. Podczas wojny prowadził do zwycięstwa dzielną armję, podczas pokoju nie ustając stał na strazy interesów kraju, prowadził państwo do postępu, co dało naszemu narodowi możliwość prawie w okresie pięćdziesięcioletnim błogosławionego panowania utworzyć królestwo, które idzie drogą postępu, z zaufaniem oczekując swego losu. Dzisiaj szczególnie silnie uczuwamy stratę tego wielkiego króla, bo położenie międzynarodowe chwili obecnej jest wyjątkowo poważne. Aby przeżyć te trudne czasy potrzebujemy szczerego współdziałania i wykazania prawdziwego patriotyzmu wszystkich dzielnic kraju oraz ścisłego ich zjednoczenia. Jestem pewny, że w przekonaniu o powadze chwili udzielicie rządowi mojemu poparcia w sprawie urzeczywistnienia projektów prawnych, wywołanych przez okoliczności obecne i mających na celu zaspokojenie potrzeb armji, cieszącej się miłością i zaufaniem narodu“.

Mowa króla wywołała głośnie oklaski i owacje na cześć króla.

O zburzone kościoły.

PIOTROGROD. Departament wyznań obcych zwrócił się do konsy-

storza warszawskiego z zapytaniem, ile kościołów zostało zburzonych lub uszkodzonych w czasie najścia nieprzyjaciela w okręgu djecezji warszawskiej i na jaką sumę obliczone są straty.

Walki czarnogórsko-austriackie.

CETYNJA, (PAT.) Kolumna austriacka, licząca około 10,000 ludzi, już od czterech dni czyni wysiłki rozpaczliwe, aby przełamać armję czarnogórską, broniącą przejścia między Wyszegradem a Uwaczem, gdzie czarnogórcy zastąpili serbów, którzy przesunęli się ku północy przeciwko frontowi austriaków, zaciekle usiłujących wyprzeć serbów z ich pozycji. Czarnogórcy odparli wszystkie ataki austriaków i zadali im straty znaczne.

Czarnogórcy wzięli wielu jeńców, którzy oświadczają, że armja austriacka wie doskonale, w jak rozpaczliwym położeniu znajduje się obecnie dualistyczna monarchja Habsburgów, pozbawiona możności oddziaływania na wyobraźnię żołnierzy kłamliwymi wiadomościami ze źródeł urzędowych o domniemyanych zwycięstwach wojsk austriackich. Według opowiadań jeńców, armja austriacka tak jest zdemoralizowana, że generał Patiorek kilkakrotnie zarządził wydanie rozkazu do wojsk, w którym zawiadamiano, że austriacy już w sierpniu zajęli Cetynję i Białogród.

Wymiana telegramów.

Centralny Komitet obywatelski w Warszawie otrzymał telegram następujący:

„Komitet słowiański w Moskwie na uroczystem publicznym posiedzeniu w d. 26 listopada r. b., wysłuchawszy referatów N. Gućkowa, E. Jefimowskiego, Tadeusza Micińskiego i prof. Tunickiego w sprawach związanych z wojną, szle pozdrowienie braterskie narodowi polskiemu i wyraża przekonanie, że bliska jest godzina ostatecznego zwalczania wspólnego wroga, zwycięstwa idei sprawiedliwości i zmartwychwstania Polski do życia narodowego, co obwieścił w swej odezwie Zwierzchni Wódz Naczelny.

Prezes Komitetu słowiańskiego

N. I. Gućk o w.

W odpowiedzi na ten telegram Komitet centralny przesłał wczoraj depezę następującą:

„Polska zmartwychwstała do życia narodowe o w porwywie ducha uczestników uroczystego posiedzenia Komitetu słowiańskiego w Moskwie. Niech przysłana nam o tem wieść radosna w chwili walk przełomowych, toczących się na ziemi naszej, proroczy ziamie nawałę wroga, wzmocze ducha dwu bratnich narodów i zespoli ich ku świetlanej przyszłości Słowiańszczyzny.

Centralny Komitet obywatelski.

Książę Swiatopelk-Czetwertyński.

Zesłanie barona Fitinghofa.

PIOTROGROD 28 b. m., przewieziono z Rygi do tutejszego więzienia etapowego barona Fitinghofa, zesłanego do jednej z bardziej oddalonych gubernii cesarstwa.

